

Eindrapportage

Adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma
Geweld hoort nergens thuis

Mei 2021

Adviescommissie onderzoeks- en kennisprogramma
Geweld hoort nergens thuis

Secretariaat: Nederlands Jeugdinstituut

www.nji.nl

Utrecht, mei 2021

Kader

De opgave van het nationale meerjarenprogramma 'Geweld hoort nergens thuis' is om huiselijk geweld en kindermishandeling terug te dringen, de schade ervan te beperken en de vicieuze cirkel van geweld, de overdracht van generatie op generatie te doorbreken. Onderdeel van het programma is een kennis- en onderzoeksprogramma onder leiding van een onderzoeksadviescommissie.

Opdracht commissie

De commissie had tot taak om een gedragen en samenhangend kennis- en onderzoeksprogramma vast te stellen en uit te (laten) voeren, dat bestond uit de volgende onderdelen:

1. *Kennissynthese*: bundelen, analyseren en toepasbaar maken van de bestaande kennis over de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld voor en delen met gemeenten, organisaties en professionals in de regio's.
2. *Onderzoeksprogramma*: vanuit een bundeling van kennisbehoeften van de professionals en op basis van de kennissynthese bepalen welk (soort) onderzoek nodig is en wie dat uitvoert (of al doet), zodat de betrokken professionals op een effectieve wijze worden gevoed.
3. *Ontwikkelen, inrichten en uitvoeren impactmonitor*: ontwikkelen van een monitor waarmee wordt gemeten of er een wezenlijk verschil wordt gemaakt met de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling in de levens van mensen die het raakt.

Proces

Sinds de instelling van de commissie in november 2018 is elke vier weken vergaderd. Tot mei 2021 hebben in totaal 29 vergaderingen plaats gevonden. Naast de commissieleden was hierbij een vertegenwoordiging aanwezig vanuit de Ministeries van VWS en J&V, vanuit de VNG en vanuit het programma GHNT (zie samenstelling in bijlage 1).

Eindrapportage

In deze eindrapportage resumeert de commissie haar activiteiten en adviezen gedurende de instellingsperiode. Daarbij beschrijft zij de voortgang van nog (door)lopende activiteiten en geeft zij de opdrachtgevers nog enkele adviezen mee om de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling duurzaam verder te brengen. Het document is ingedeeld per opdracht van de commissie, te weten *kennissynthese en kennisverspreiding*, *onderzoeksprogramma* en *impactmonitor* en eindigt met een bredere beschouwing over de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

Kennissynthese en kennisverspreiding

Activiteiten en adviezen

Er is gestart met het ophalen van informatiewensen bij praktijk- en ervaringsdeskundigen aan de hand van drie focusgroepbijeenkomsten. In een later stadium is met de deelnemers gesproken over hun wensen met betrekking tot de verspreiding van kennis over de aanpak HG&KM. Daarnaast zijn experts geïnterviewd over de kennishiaten/-behoeften binnen de aanpak HG&KM. Gezamenlijk met de opgeleverde [deskresearch](#) naar bestaande kennis (uitgevoerd door Movisie en het Nji) vormde dit de input voor een [onderzoeksagenda](#).

De kennisinstututen Movisie, CCV en Nji zijn door de commissie uitgenodigd om te werken aan een gezamenlijke kennisinfrastructuur op het thema HG&KM. De drie kennisinstututen hebben een ambitieplan opgesteld en geven hier de komende jaren uitvoering aan. Hieronder valt ook het actualiseren van het overzicht van bestaande kennis van de aanpak HG&KM, dit vindt geïntegreerd en doorlopend plaats. Dit levert niet alleen een structureel overzicht van actuele kennis op, maar ook een overzicht van kennishiaten en -behoeften door de interactie met de praktijk. Hierover vindt afstemming plaats met ZonMw. Dit is passend bij het uitgangspunt dat

kennisontwikkeling en -implementatie een dynamisch proces is en wordt een cyclus van voortdurende kennisontwikkeling gevoed.

Om zicht te krijgen op de verspreiding van kennis over HG&KM via de bestaande kennisinfrastructuur, heeft de commissie een inventarisatie gemaakt van netwerken, websites, platforms en dergelijke rondom de aanpak van HG&KM.

Daarnaast is een inventarisatie gedaan van de borging van het thema HG&KM in de professionele kaders als richtlijnen, competentieprofielen, supervisie en opleidingen. Dit vond plaats in samenwerking met beroepsgroepen vallend onder de meldcode.

Om zicht te krijgen op de aandacht voor HG&KM in het onderwijs is een [onderzoek](#) uitgevoerd naar aandacht voor HG&KM in curricula van hogescholen (Hogeschool Leiden). Naar aanleiding hiervan is in november 2020 een [motie](#) ingediend en aangenomen door de Tweede Kamer.

Op basis van de verschillende activiteiten en inventarisaties heeft de commissie in mei 2021 een advies opgeleverd voor de kennisverspreiding en -benutting. Het advies betreft het vakmanschap van alle professionals die onder de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling vallen. Naast deze professionals spelen meerdere actoren een rol bij de bevordering van hun vakmanschap: initiële opleidingen, beroepsorganisaties, gemeenten, werkgevers(organisaties), kennisinstituten en ministeries. Het van belang aandacht te hebben voor zowel de overdracht als voor de benutting van kennis en kunde rond de aanpak van HG&KM. Hierbij zijn een aantal ontwikkelrichtingen voorgesteld:

- Helderheid over de *competenties* voor professionals werkzaam in de sectoren die onder de meldcode HG&KM vallen, biedt een stevige gemeenschappelijke basis voor opleidingsprofielen, beroepsregistratie en leren op de werkvloer rond de aanpak van HG&KM. Aanbevolen wordt dat beroepsorganisaties de competenties uit het op te stellen competentieprofiel aanpak HG&KM in het eigen beroepscompetentieprofiel borgen.
- Aandacht voor actuele kennis over HG&KM in *professionele kaders* die door en voor specifieke *beroepsgroepen* zijn opgesteld, zoals de afwegingskaders bij de meldcode of een richtlijn Kindermishandeling. Blijvende aandacht voor implementatie van de meldcode is van belang. Een vervolgstap bestaat uit het borgen van de aandacht voor HG&KM in andere professionele kaders van de beroepsgroepen. Bij een aantal beroepsgroepen zijn hier goede voorbeelden van, zoals het beschikken over een richtlijn rond HG of KM of het beschikken over geaccrediteerde scholing rond de aanpak van HG&KM. Het gebruik van kaders biedt professionals houvast en richting zodat ze adequaat en onderbouwd kunnen handelen in situaties waarin sprake is van HG&KM. Aanbevolen wordt o.a. om in te zetten op uitwisseling en samenwerking tussen beroepsorganisaties.
- Structurele kennisoverdracht over HG&KM in de *initiële opleiding*, met voortzetting middels *na- en bijscholing*. Het opnemen van kennis en kunde in het curriculum biedt aankomend professionals een stevige basis voor de aanpak van HG&KM. Voor reeds werkende professionals wordt kennis en kunde onderhouden en aangevuld, waarbij voor diverse beroepsgroepen geldt dat dit een voorwaarde is voor de beroepsregistratie. Voorgesteld is om de mogelijkheid van een keurmerk 'HG&KM' voor opleidingen (mbo, hbo en wo) te verkennen. Een keurmerk kan een belangrijke bedrage leveren aan de structurele verankering van het thema en dient in nauwe samenwerking met opleidingen te worden ontwikkeld. Daarbij is het van belang dat het aansluit op het onderscheid tussen opleidingen voor aankomend professionals die vallen onder de meldcode en opleidingen voor aankomend professionals die een rol spelen bij de begeleiding en behandeling van HG&KM.
- Stimuleren *reflectie, samenwerken en samen leren* met collega's of beroepsgenoten. Een effectieve aanpak van HG&KM vraagt meer dan het volgen van kaders of het standaardiseren van werkprocessen rond de aanpak van HG&KM. Professionals moeten de beschikbare kennis kunnen wegen zodat ze vanuit hun eigen professionaliteit kunnen handelen naar wat er in een specifieke situatie nodig is. Monitorinstrumenten, zoals de impactmonitor aanpak HG&KM kunnen aan de hand van concrete cijfers input leveren aan

reflectie op de aanpak. Het lerend werken van professionals wordt versterkt als ze, bijvoorbeeld in teamverband, de cijfers van de impactmonitor verbinden met concrete casuïstiek. Door ondersteuning van het leren en reflecteren met behulp van cijfers ontstaat een vorm van 'data-gedreven' werken.

- *Beschikbaarheid van actuele kennis*, bijvoorbeeld over kenmerken en verschijningsvormen van HG&KM, gespreksvoering, 'wat werkt' en samenwerkingsprocessen, die goed ontsloten en vindbaar is. De kennisinstituten CCV, Movisie en Nji hebben op uitnodiging van de commissie een ambitieplan opgesteld om hier uitvoering aan te geven. Ambities van het plan zijn: 1. Het laten zien van een voorbeeldfunctie en wat integraal samenwerken oplevert; 2. Kennis (wetenschap, praktijk en ervaringskennis en -deskundigheid) vindbaar en toepasbaar maken en kennis laten aansluiten bij de urgentie in de samenleving en behoeften van professionals en beleidsmakers; 3. Het bevorderen van het samen leren en verbeteren door uitwisseling van kennis- en praktijkervaringen. Dit resulteert in het beter bundelen en ontsluiten van kennis en het op maat toepassen in de praktijk. Hierbij wordt uitgegaan van een groeimodel.

Doorontwikkeling en implementatie

Het advies geeft ontwikkelrichtingen om in de komende jaren met diverse partijen te werken aan een duurzame diffusie en benutting van kennis rond de aanpak van HG&KM. Het structureel borgen van kennis over de aanpak van HG&KM voor alle doelgroepen die vallen onder de meldcode HG&KM vergt een lange termijn planning, op basis van een stapsgewijze aanpak vraagt. De onderzoeksadviescommissie ziet voor 2021 de volgende prioriteiten die als doel hebben om het borgings- en kennisproces op gang te brengen:

1. Verkenning en ontwikkeling breed en overkoepelend competentieprofiel aanpak HG&KM
2. Verkenning keurmerk voor opleidingen
3. Verkenning breed kwaliteitskader 'Werken aan veiligheid'
4. Ondersteuning benutting impactmonitor aanpak HG&KM
5. Benuttingstraject actuele kennis HG&KM voor praktijkprofessionals

Deze trajecten zijn met budget van de commissie uitgezet en worden nog in 2021 uitgevoerd. De commissie denkt met deze vijf trajecten een waardevol fundament te leggen voor de verdere kennisverspreiding en -benutting.

Onderzoeksprogramma

Activiteiten en adviezen

Op basis van opgehaalde en reeds bekende kennishiaten en -behoeften vanuit de praktijk, ervaringsdeskundigen, experts en op basis van de deskresearch is in 2019 is een advies voor een [onderzoeksagenda](#) aangeboden met vier thematische onderzoekslijnen. Hierbij is mede op basis van actuele behoeften de afweging gemaakt welke onderdelen uit de opdracht zoals weergegeven in [het instellingsbesluit](#) van de commissie konden worden verwerkt. Dit heeft geleid tot een accentverschuiving in de onderzoekslijnen. ZonMw voert de onderzoeksagenda uit binnen het bestaande programma Veilig Opgroeien. De onderzoeksadviescommissie is met drie leden onderdeel van de beoordelingscommissie en Peter van Lieshout is de voorzitter. De eerste onderzoeken zijn gestart in december 2019.

Naast de onderzoeksagenda zijn er vanuit de commissie nog 'kleine' onderzoeken uitgezet en heeft de commissie geadviseerd over mogelijke onderzoeksthema's in het kader van de coronapandemie en maatschappelijke gevolgen. Ook heeft de commissie een tweetal onderzoeken geïnitieerd naar aanleiding van twee moties, dit betreft een onderzoek naar de rol van gender bij geweld en een onderzoek naar psychisch geweld. Deze onderzoeken zullen nog in 2021 starten en afgerond worden.

Doorontwikkeling en implementatie

De commissie acht het belangrijk dat de resultaten uit het onderzoeksprogramma hun weg vinden naar de praktijk en in de aanpak HG&KM handelingsperspectieven aan professionals biedt. Hiertoe heeft de commissie via ZonMw aanvullend implementatiebudget voor de onderzoekers beschikbaar gesteld. Het advies kennisverspreiding en -benutting stelt daarnaast ook verschillende routes voor om kennis te verspreiden en borgen. Ook krijgt dit onderwerp een belangrijke plek in de gezamenlijke kennisinfrastructuur van de kennisinstituten.

Een beoordelingscommissie monitort de voortgang van de lopende onderzoeken in het programma van ZonMw. Om de implicaties van alle onderzoeksopbrengsten te bespreken, stelt de onderzoeksadviescommissie voor om over een jaar of twee nog een keer bijeen te komen. Het is van belang dat het thema HG&KM een vaste plek krijgt in de onderzoeksprogrammering van ZonMw, zodat nieuw en vervolgonderzoek kan worden geïnitieerd, onder meer aansluitend bij de kennishiaten die naar voren komen vanuit de eerder genoemde activiteiten binnen de gezamenlijke kennisinfrastructuur.

Impactmonitor aanpak HG en KM

Activiteiten en adviezen

De commissie is gestart met een [advies over de opzet en uitvoering](#) van de impactmonitor (2018), hierna is op basis van focusgroepen met praktijkprofessionals en experts geadviseerd over een [dummymonitor](#) (2019). In de dummymonitor zijn de gewenste indicatoren opgenomen en is geadviseerd over een fasering. De commissie heeft zich ingezet om de indicatoren met partijen als OM, RvdK, RvdR, LNVt, WODC en VNG verder te operationaliseren, aan te sluiten bij bestaande dataverzameling en waar nodig aanvullend onderzoek te initiëren. Dit heeft geresulteerd in een advies voor inrichting de tweede fase impactmonitor (2020). Eerder zijn adviezen uitgebracht voor prevalentieonderzoek naar kindermishandeling (te starten in 2022), voor een vervolg op het cohortonderzoek monitoring outcome (reeds gestart) en voor vooronderzoek dossieranalyse naar procesindicatoren (reeds gestart). Ook wordt op basis van [een aangehouden motie](#) een onderzoek gestart naar de rol van gender bij geweld. Resultaten kunnen op termijn mogelijk worden meegenomen in de impactmonitor.

Het CBS voert de impactmonitor uit. Sinds 2019 zijn er twee rapportages opgeleverd en is elk half jaar het [dashboard](#) aangevuld met actuele data, waar ook regionale cijfers en tijdsreeksen beschikbaar zijn op meerdere indicatoren.

Doorontwikkeling en implementatie

De impactmonitor zal ook na de commissieperiode, en na de looptijd van het programma GHNT beschikbaar blijven. Actuele data worden half jaarlijks aangevuld in het dashboard en ook zullen nieuwe data worden toegevoegd wanneer beschikbaar (zie voor een planning van deze data bijlage 2), zodat trends in de aanpak van HG&KM zichtbaar gemaakt worden. Onderdeel hiervan vormen ook de doorlopende prevalentie-monitors en outcome-onderzoeken.

Ontwikkelingen die daarop gaande zijn:

- Er wordt samen met het OM en RvdR gewerkt aan een datalevering aan het CBS om in 2021 ook cijfers op te nemen betrekking tot instroom en afdoeningen in zaken waar HG&KM ten laste is gelegd. Hiertoe wordt een proeflevering georganiseerd om de mogelijkheden te bekijken en het aggregatieniveau te bepalen.
- Samen met CBS, J&V en de VNG worden de (juridische) mogelijkheden verkend voor het ophalen van data over huisverboden en verplichte ggz vanuit het systeem Khonraad. Omdat bij verplichte ggz niet in alle zaken sprake is van HG&KM en hierop nog niet specifiek wordt geregistreerd, zou een toevoeging ('aanvinkbox') in het systeem wenselijk kunnen zijn.

- Op het gebied van de beleidsinformatie over veiligheidsscore en hermeldingen zal Veilig Thuis zelf initiatief nemen. De commissie benadrukt dat de opname van deze informatie in de impactmonitor erg gewenst is en de behoefte vanuit de praktijk naar deze outcome cijfers groot is.
- De uitkomsten van het traject rondom het te eventueel ontwikkelen keurmerk kunnen mogelijk een bijdrage leveren aan het operationaliseren van de indicator met betrekking tot aandacht voor de aanpak HG&KM in het hoger onderwijs.
- Mogelijkheden om aanvullende vragen toe te voegen aan de lopende prevalentie-monitor HG SG van het WODC worden via de begeleidingscommissie van deze monitor ingebracht.

Het is van belang dat de uitkomsten van deze trajecten, indien gewenst en mogelijk, verwerkt worden in de doorontwikkeling van de impactmonitor.

Naast het verder vullen van de impactmonitor is ook het stimuleren en ondersteunen van het gebruik van de impactmonitor van belang. In het contact met gebruikers van de impactmonitor zijn behoeften gehoord voor gebruik en inhoud. De commissie raadt aan tegemoet te komen aan deze behoeften. Het betreft aandacht voor de volgende punten:

- **verspreiding en beheer van de impactmonitor.** Het is voor de gebruiker belangrijk te weten waar vragen, behoeften en wensen met betrekking tot de inhoud en gebruik van de impactmonitor neergelegd en opgepakt kunnen worden. Ook helpt het om de impactmonitor beter onder de aandacht te brengen en uit te dragen als er een duidelijke beheerstructuur is.

- **ondersteunen van regio's bij het bekend raken met, en gebruikmaken van data uit de impactmonitor.** Daarbij gaat het met name om handvatten die regio's nodig hebben om in gesprek te gaan over cijfers (intern én met stakeholders in de regio) en hoe data ook een middel kunnen zijn om regionaal te sturen op de aanpak, denk aan outcomegegevens op basis van de lopende cohortstudie Gemeenten en regio's zijn momenteel zoekende naar een manier om uitvoering aan te geven, naar de vraag welke data passend zijn bij de doelen die zij hebben en welke norm zij kunnen stellen (wanneer is een resultaat goed of niet goed?). Deze ondersteuning kan op het niveau van individuele gemeenten en regio's worden aangeboden, maar ook is uitwisseling tussen regio's nuttig. Regio's leren ook veel van hoe andere regio's dit aanpakken en op die manier is er ook een benchmark mogelijk, het zet de eigen data in perspectief. Er wordt een opdracht uitgezet om in 2021 aan deze behoefte te voldoen, maar ook in de toekomst zal deze ondersteuning nodig blijven. Hierbij is ook een link met het advies rondom kennisverspreiding en -benutting als het gaat om lerende organisaties.

- **gebruik van en leren aan de hand van data uit de impactmonitor stimuleren bij praktijkorganisaties.** Niet alleen voor bestuurders en beleidsmakers bij gemeenten is het gesprek voeren over cijfers nuttig, ook op de werkvloer kunnen de cijfers helpen om te reflecteren op het handelen, samen met collega's en samenwerkingspartners. Het geeft input voor gesprek en verbeteringen van processen. Organisaties gaan dit niet vanzelf doen, hiertoe kunnen bijvoorbeeld tools of filmpjes helpen.

- **ruimte voor inhoudelijke doorontwikkeling en continuering (bestaande en nieuwe indicatoren).** Regio's geven aan te willen sturen op doelstellingen, en passend bij de doelstellingen data te verzamelen. Mogelijk leidt dit tot behoefte aan nieuwe indicatoren in de impactmonitor, zo zal dit jaar nog verkend worden hoe een indicator over *moord en doodslag door (ex)partners* kan worden toegevoegd. Voor eventuele aanpassing en uitbreiding adviseert de commissie om waar mogelijk aan te sluiten bij reeds bestaande data(systemen) en onderzoeken, zoals de beleidsinformatie van VT. Regio's geven aan ook behoefte te hebben aan lokale cijfers. Bij meerdere indicatoren uit de impactmonitor lijkt dit mogelijk. Met CBS kan worden gekeken hoe dit gebruiksvriendelijk is weer te geven. Daarnaast is het belangrijk om de huidige onderzoeken naar prevalentie en outcome te continueren.

- **zicht krijgen op, en verbinding maken met andere landelijke, regionale en lokale initiatieven als het gaat om monitoring op het thema HG&KM.** Zo wordt momenteel gewerkt

aan een apart dashboard van cijfers van Veilig Thuis (door CBS), verkent het programma GHNT mogelijkheden voor een tool rondom sturingsinformatie, wordt in enkele regio's gewerkt met een datalab GHNT en ontwikkelen regio's lokale monitors over procesindicatoren of over het thema geweld in afhankelijkheidsrelaties. Vanzelfsprekend zullen er nog meer initiatieven bestaan. Ervaringen delen en duidelijkheid creëren waar welke initiatieven toe dienen en hoe deze zich tot elkaar verhouden is belangrijk. Dit kan onderdeel zijn van de hiervoor genoemde verspreiding- en beheerstructuur.

De commissie voor om, aansluitend op de evaluatieve bijeenkomst, zoals die bij het onderzoeksprogramma is voorgesteld, over enige tijd ook de stand van zaken met betrekking tot de impactmonitor te bespreken en eventuele aandachtspunten te formuleren.

Tot slot

De commissie is blij met de aandacht die het thema aanpak HG&KM de afgelopen jaren heeft gehad in de vorm van het programma GHNT en de activiteiten van de onderzoeksadviescommissie. Dat de commissie hieraan een bijdrage heeft mogen leveren wordt als zeer waardevol ervaren. Ondanks de goede stappen die gezet zijn, constateert de commissie dat er nog grote opgaven liggen en nieuwe opgaven zich zullen aandienen. De commissie denkt hierbij bijvoorbeeld aan de invloed van Covid-19 op de prevalentie en aanpak van HG&KM. Meer in zijn algemeenheid blijkt de aanpak van huiselijk geweld een heel lastig thema. Bij het ontstaan van dat geweld spelen vaak veel factoren een rol, en bij de aanpak spelen vele organisaties een rol. Dat betekent dat het lastig is om goed zicht te krijgen op de wijze waarop huiselijk geweld ontstaat, verloopt en aangepakt moet worden. Er zal nog veel onderzoek gedaan moeten worden, en er zal ook nog goed gezocht moeten worden naar de wijze waarop samenhangende en effectieve interventies opgezet kunnen worden. Dat betekent investeren in een langetermijnstrategie, met continue aandacht voor de wijze waarop kennisverspreiding en -borging kunnen worden verwerkt en verduurzaamd. Het betekent ook investeren in een goede datastrategie over alle betrokkenen heen: het vereist naast alignement tussen data gedreven samenwerken op strategisch, beleidsmatig en operationeel niveau tevens een minder gefragmenteerd ICT-landschap. Samenwerking zal ook nodig blijven op het niveau van kennis, beleid, onderzoek en bestuur. De commissie hoopt hiervoor een stevige basis te hebben gelegd. Het zal duidelijk dat de aanpak HG&KM de komende jaren continue aandacht behoeft vanuit beleid (vanuit onder andere samenwerkende ministeries), onderzoek en praktijk. De commissie wil bij wijze van reflectie op haar eigen ervaringen hiervoor graag het volgende meegeven:

Bouw voort op de huidige trajecten en ingezette ontwikkelingen.

Het verbeteren van de aanpak van HG&KM is een proces van lange adem, dat gedurende een lange periode inspanningen vergt. De afgelopen jaren zijn veel nieuwe waardevolle initiatieven in gang gezet om de aanpak van HG&KM te versterken. Denk aan alle trajecten vanuit het programma GHNT, het ontwikkelen van de regionale aanpak, de implementatie van de meldcode, de vernieuwing van de aanpak van Veilig Thuis, het onderzoeksprogramma van ZonMw en de ontwikkeling van de impactmonitor. Aanbevolen wordt om op deze ontwikkelingen voort te bouwen en de resultaten te borgen, zodat ingezette vernieuwingen een duurzame plek verwerven. Dit vraagt een zorgvuldige kwantitatieve en kwalitatieve monitoring van de ontwikkelingen binnen de diverse trajecten, reflectie op de resultaten en bijsturing waar nodig.

Continueer aandacht voor verbetering van de samenwerking in de aanpak van HG&KM

Een effectieve aanpak van HG&KM vraagt structurele samenwerking tussen professionals. Er zijn allerlei initiatieven op dit punt, in eerste instantie vanuit de bureaus jeugdzorg, vervolgens vanuit de CJG's en nu vanuit de sociale wijkteams. Daarnaast biedt de visie op gefaseerde ketenzorg en het kwaliteitskader 'Werken aan veiligheid voor (sociale) wijkteams en gemeenten' een kader voor de samenwerking. Ook is er veel aandacht voor de samenwerking tussen zorg en straf, denk bijvoorbeeld aan de ontwikkelagenda 'Veiligheid Voorop!', eveneens gestoeld op de visie

gefaseerde ketenzorg. Maar in de praktijk blijkt het een lastige opgave om de samenwerking rond de hulp structureel goed te laten verlopen en een integrale aanpak te realiseren. De samenwerking in het kader van MDA++ biedt een goede basis, door wijzigingen in het inkoopbeleid van gemeenten dreigen in sommige gevallen bestaande samenwerkingsafspraken doorkruist te worden. Verbetering van de samenwerking tussen professionals dient dan ook voor de komende periode een speerpunt te vormen. Hierbij dient zowel aandacht te zijn voor institutionele samenwerking als voor interprofessionele samenwerking op werkvloer. De impactmonitor kan dit proces ondersteunen.

Aanpak HG&KM is een verantwoordelijkheid van iedereen

In de activiteiten heeft het accent gelegen op de aanpak van HG&KM door instituties en professionals. De commissie is zich ervan bewust dat ook burgers een belangrijke rol spelen bij tijdige signalering en bespreekbaar maken van geweld. Ondanks het feit dat iedereen het hier wel over eens is en ondanks allerlei campagnes die de rol van omstanders benadrukken, blijkt dit in de praktijk lastig en deinzen we terug om signalen aan te kaarten bij een gezin of Veilig Thuis om advies te vragen. Dit blijkt ook uit de registratiegegevens van Veilig Thuis: slechts een klein percentage meldingen is afkomstig van burgers. Het is dan ook van belang om de komende tijd in te zetten op de versterking van de rol van burgers bij de aanpak van HG&KM. Het 'naast' gezinnen en plegers gaan staan en vermijden van oordelen die het bespreekbaar maken van het geweld kunnen verstoren, verdient hierbij de volle aandacht.

Samenstelling commissie

Voorzitter

Dhr. prof. dr. P.A.H. van Lieshout

Commissieleden

Mw. prof. dr. L.R.A. Alink	Universiteit Leiden
Mw. prof. dr. C.C.J.H. Bijleveld	Vrije Universiteit Amsterdam, Nederlands Studiecentrum Criminaliteit en Rechtshandhaving
Dhr. prof. dr. J. Goedee	Universiteit Tilburg, Stichting Optimale Samenwerking
Mw. prof. dr. J.H.L.J. Janssen	Avans Hogeschool, Landelijk Expertise Centrum Eer Gerelateerd Geweld, Nationale Politie, Open Universiteit
Mw. prof. dr. M. Steketee	Verwey Jonker Instituut, Erasmus Universiteit Rotterdam

Inhoudelijk secretariaat

Mw. drs. M.A. Berger	Nederlands Jeugdinstituut
Mw. S. Abrahamse, MSc	Nederlands Jeugdinstituut

Toehoorders commissie *(in wisselende samenstelling)*

Dhr. M.T. Gijssbertsen	Programma Geweld Hoort Nergens Thuis
Dhr. J.D.M. Sprokkereef	Programma Geweld Hoort Nergens Thuis
Dhr. E.L.M. de Vos	Programma Geweld Hoort Nergens Thuis
Mw. C.L. Lucardie	Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Dhr. A. Göleli	Ministerie Justitie en Veiligheid
Dhr. S.J. Tjalsma	Ministerie Justitie en Veiligheid
Mw. T. Berg-le Clercq	Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Bijlage 2

Overzicht data impactmonitor

Indicator	Bron	Frequentie actualisatie in impactmonitor	Niveau rapportage
Toerusting door initiële opleiding van toekomstige professionals			
% professionals vallend onder de meldcode dat in initiële opleiding voldoende is toegerust om signalen te herkennen van en gesprekken te voeren over HGKM	ntb	ntb	ntb
Eerder signaleren en bespreken			
% adviesvragen en meldingen bij VT vanuit professionals (uitgesplitst naar beroepsgroep) vallend onder de meldcode	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Half jaarlijks - april en oktober	Landelijk / regionaal
% burgers dat aangeeft te handelen bij vermoedens	Advies: prevalentie monitor HG/SG en prevalentie onderzoek KM	HG: Elke 2 jaar - 2022 en 2024 KM: Elke 4 jaar - 2022	Landelijk
% slachtoffers en plegers dat HGKM bespreekt met anderen	16+ slachtoffers: prevalentie monitor HG/SG Advies: prevalentie onderzoek KM + cohortstudie Verwey Jonker instituut	16+ slachtoffers: elke 2 jaar 2020-2022-2024 Advies: 0-18 slachtoffers: elke 4 jaar	Landelijk
Inter- en multidisciplinaire samenwerking bij complexe casuïstiek			
Organisatie van de procesregie (integrale samenwerking en inzet meerdere disciplines)	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Organisatie van de casusregie (één gezin, één plan)	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Proces en bereik Veilig Thuis			
Duur van het geweld tot aan melding VT	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
% meldingen van acute en/of structureel onveilige casuïstiek.	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
Veiligheidsbeoordeling VT	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
% vervolg casuïstiek na triage onderverdeeld naar 'direct overdracht' (lokaal), 'voorwaarden en vervolg' en 'onderzoek'	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
Samenhangende en effectieve hulp met structurele aandacht voor veiligheid			
Aanwezigheid en benutting van veiligheidsplan met aandacht voor actuele veiligheidssituatie	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Aanwezigheid en benutting van risico-gestuurd en herstelgericht zorgplan	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Signalering, vaststelling en behandeling traumaklachten	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Inzet van effectieve interventies	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb
Realisatie inter- en multidisciplinaire en systeemgerichte inzet	Advies: dossieranalyse	ntb	ntb

Gemiddeld aantal betrokken hulporganisaties per gezin	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
---	--------------------------------------	---	-----------------------

Verbinding zorg en veiligheid			
% overdracht van VT aan RvdK en meldingen van VT aan politie	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
Aantal politiemeldingen aan VT	Politiegegevens (BVH)	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
% acuut en % structureel onveilige meldingen per type organisatie	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
% overdracht van VT naar politie en van VT naar OM van acute en structureel onveilige casussen	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
Aantal ingestroomde zaken en afdoeningen bij het OM en ZM waarbij sprake is van HGKM	Advies: OM en RvdR	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk
Aantal opgelegde huisverboden en verplichte ggz door burgemeesters waarbij sprake is van HGKM	Advies: Khonraad	ntb	ntb
Aantal afgesloten beschermingsonderzoeken en ingediende rekestten door de RvdK	Registraties RvdK	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
Aantal opgelegde OTS'en door de kinderrechter	Beleidsinformatie Jeugd en registraties RvdK	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal

Vergroting bereik Veilig Thuis			
Aantal contactmomenten VT: adviesvragen, meldingen, en hermeldingen	Beleidsinformatie Veilig Thuis Advies hermeldingen: op termijn waar mogelijk uit beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
% adviesvragen en meldingen VT vanuit burgers, preventieve basisvoorzieningen en politie	Beleidsinformatie Veilig Thuis	Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal

Omvang HGKM			
Geschat aantal slachtoffers HGKM	Prevalentiemonitor HG/SG Afgerond en toekomstig Prevalentieonderzoek KM	HG/SG: 2020 -2022 -2024 KM: elke 4 jaar per 2022	Landelijk
% revictimisatie slachtoffers/ recidive pleger	Plegers: Recidiveonderzoek WODC Advies slachtoffers: Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Plegers: 2021 Advies slachtoffers: Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk Landelijk / regionaal

Verbetering outcome			
% afname of stoppen HG en KM (bij aanmelding VT, na een jaar en na 1,5 jaar)	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
Ervaren veiligheid door betrokken volwassenen (idem)	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's	Landelijk / regionaal

		Nov. 2022 13 andere VT regio's	
<i>Emotionele reactiviteit bij kinderen (idem)</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Beoordeling kwaliteit van leven door ouders en door kinderen (idem)</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Beoordeling traumatisering van ouders en van kinderen</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Ervaren opvoedingsstress (idem)</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Ervaren veiligheid van kind in relatie met vader en met moeder (hechting) (idem)</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Tevredenheid over de ontvangen hulp beoordeeld door ouders en door kinderen</i>	Cohortstudie Verwey Jonker instituut	Nov. 2020 13 VT regio's Nov. 2022 13 andere VT regio's	Landelijk / regionaal
<i>Beoordeling veiligheid door VT op monitormomenten (veiligheidsscore)</i>	Advies: Beleidsinformatie Veilig Thuis	Advies: Halfjaarlijks - mei en november	Landelijk / regionaal
<i>Aantal gezinnen waarbij opnieuw een situatie van onveiligheid heeft plaatsgevonden (in de brede keten)</i>	Advies 2021: Dossieranalyse Advies: op termijn waar mogelijk uit beleidsinformatie Veilig Thuis	ntb	ntb

Aard en kenmerken

<i>Aard van geweld en/of mishandeling (incl. verbijzondering: EGG, VGV, seksueel geweld en huwelijksdwang)</i>	- Prevalentiemonitor HG/SG - Afgerond en toekomstig prevalentieonderzoek KM - Beleidsinformatie Veilig Thuis (aard geweld bij adviezen en meldingen)	- HG/SG: 2020 -2022 -2024 - Advies KM: elke 4 jaar per 2022 - half jaarlijks – mei en november	Landelijk Landelijk / regionaal
<i>Kenmerken slachtoffers en plegers</i>	- Prevalentiemonitor HG/SG - Afgerond en toekomstig prevalentieonderzoek KM - Beleidsinformatie Veilig Thuis (aard geweld bij adviezen en meldingen)	- HG/SG: 2020 -2022 -2024 - Advies KM: elke 4 jaar per 2022 - half jaarlijks – mei en november	Landelijk Landelijk / regionaal

